Esialgne tõlge

EUROOPA KOHTU OTSUS (kaheksas koda)

5. november 2026(*)

Eelotsusetaotlus – Ainete ja segude klassifitseerimine, pakendamine ja märgistamine – Määrus (EÜ) nr 1272/2008 – Artikli 35 lõike 2 esimene lõik – Ohtliku aine või segu pakendid – Vedelad pesupesemisvahendid – Toiduainepakendid – Pakendite sarnasus – Hindamiskriteeriumid – Vedela toiduainega segiajamise risk – Võrdlusturg – Mõiste „tarbijad“ ulatus – Haavatavad isikud – Nõutav tarbijate eksitamise riski tase – Ohtlike ainete või segudega kokkupuutumisega seotud ohukategooria ja konkreetse riski arvessevõtmine – Ainete ja segude vaba liikumine – Inimeste tervise kaitse ja kemikaalide vaba liikumine

Kohtuasjas C-395/25,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstoleni (Svealandi apellatsioonikohus (maa- ja keskkonnaasjade apellatsioonikohus), Stockholm, Rootsi) 11. juuni 2025. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 13. juunil 2025, menetluses

Orkla Care AB

versus

Kemikalieinspektionen,

EUROOPA KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja president N. Fenger (ettekandja), kohtunikud S. Rodin ja O. Spineanu-Matei,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: V. Di Bucci,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Orkla Care AB, esindajad: *advokater* F. Sjövall ja T. Strömshed ning *jurister* M. Borgcrantz ja T. Edwinson,

– Saksamaa valitsus, esindajad: J. Möller ja R. Kanitz,

– Prantsuse valitsus, esindajad: J.-L. Carré, P. Chansou ja B. Travard,

– Euroopa Komisjon, esindajad: P. Carlin ja J. Jokubauskaitė,

olles 18. juuni 2026. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

kohtuotsuse

1 Käesolev eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT 2008, L 353, lk 1) (komisjoni 5. detsembri 2014. aasta määrusega (EL) nr 1297/2014 (ELT 2014, L 350, lk 1) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2024. aasta määrusega (EL) 2024/2865 (ELT L, 2024/2865) muudetud redaktsioonis), artikli 35 lõiget 2.

2 Taotlus on esitatud Rootsi õiguse alusel asutatud äriühingu Orkla Care AB (edaspidi „Orkla“) ja Kemikalieinspektioneni (kemikaaliinspektsioon, Rootsi) (edaspidi „KEMI“) vahelises kohtuvaidluses viimase otsuse üle keelata teatud kemikaalide turustamine.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus nr 648/2004

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määruse (EÜ) nr 648/2004 detergentide kohta (ELT 2004, L 104, lk 1; ELT eriväljaanne 13/34, lk 48) (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2012. aasta määrusega (EL) nr 259/2012 (ELT 2012, L 94, lk 16) muudetud redaktsioonis) artikli 2 lõikes 1a on sätestatud:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[…]

„1a. „Kodumajapidamises kasutatav pesupesemisvahend“ – pesuvahend, mis on lastud turule kasutamiseks väljaspool professionaalset kasutusvaldkonda, sealhulgas iseteenindavates pesumajades.“

Määrus nr 1272/2008

4 Määruse nr 1272/2008 põhjendustes 1 ja 2 on märgitud:

„(1) Käesoleva määruse eesmärk on tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge tase ning keemiliste ainete, segude ja teatavate konkreetsete toodete vaba liikumine, edendades samal ajal konkurentsivõimet ja innovatsiooni.

(2) Ainete, segude ja teatavate toodete siseturu tõhus toimimine on saavutatav vaid juhul, kui nende suhtes kohaldatavad nõuded liikmesriigiti oluliselt ei erine.“

5 Määruse artiklis 1 „Eesmärk ja reguleerimisala“ on sätestatud:

„1. „Käesoleva määruse eesmärk on tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitstuse kõrge tase ning ainete [ja] segude […] vaba liikumine […]. Selleks:

a) ühtlustatakse ainete ja segude klassifitseerimise kriteeriumid ning ohtlike ainete ja segude märgistamise ja pakendamise eeskirjad;

[…]“.

6 Määruse artiklis 2 „Mõisted“ on ette nähtud:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „ohuklass“ – füüsikalise, tervise- või keskkonnaohu laad;

2) „ohukategooria“ – kriteeriumide jaotus igas ohuklassis ohu raskusastme täpsustamiseks;

[…]

18) „turuleviimine“ – kolmandatele isikutele tasu eest või tasuta tarnimine või kättesaadavaks tegemine. Importi käsitatakse turuleviimisena.

[…]“.

7 Määruse artiklis 3 „Ohtlikud ained ja segud ja nende ohuklassid“ on sätestatud:

„I lisa 2.–5. osas sätestatud füüsikaliste, tervise- või keskkonnaohtude kriteeriumidele vastav aine või segu on ohtlik ja klassifitseeritakse nimetatud lisas loetletud vastavatesse ohuklassidesse.

[…]“.

8 Määruse artikli 4 „Üldised klassifitseerimis-, märgistamis- ja pakendamiskohustused“ lõigetes 4 ja 10 on ette nähtud:

„4. Kui aine või segu on klassifitseeritud ohtlikuks, tagavad tarnijad enne aine või segu turuleviimist selle märgistamise ja pakendamise III ja IV jaotise kohaselt.

[…]

10. Aineid ja segusid ei viida turule, kui need ei vasta käesolevale määrusele.“

9 Määruse artikli 9 lõikes 5 on ette nähtud:

„Olemasoleva teabe hindamisel klassifitseerimise eesmärgil võtavad tootjad, importijad ja allkasutajad arvesse aine või segu kuju või füüsikalisi olekuid, milles aine või segu turule viiakse ning milles seda mõistlike eelduste kohaselt kasutama hakatakse.“

10 Määruse artiklid 17–22 käsitlevad andmeid, mis peavad olema ohtlikuks klassifitseeritud ja pakendis sisalduva aine või segu märgistusel.

11 Määruse artiklis 35 „Pakendamine“ on ette nähtud:

„1. Ohtlikke aineid või segusid sisaldavad pakendid vastavad järgmistele nõuetele:

[…]

c) pakend ja kinnitused peavad olema üleni vastupidavast ja tugevast materjalist, et need ei avaneks, vaid taluksid tavapärase käitlemisega kaasnevat koormust ja pinget;

[…]

2. Elanikkonnale tarnitava ohtliku aine või segu pakendi puhul ei tohi kasutada sellist kuju ega kujundust, mis võiks tõmmata endale laste tähelepanu või äratada neis aktiivset uudishimu või eksitada tarbijat või mis sarnaneb toiduainete, sööda, ravimite ja kosmeetikavahendite puhul kasutatava esitusviisi või kujundusega, mis eksitaks tarbijat.

[…]

Kui pakend sisaldab II lisa punktis 3.2.1 määratletud nõuetele vastavat ainet või segu, varustatakse see reljeefse hoiatusmärgisega vastavalt II lisa punkti 3.2.2 sätetele.

Kui [määruse nr 648/2004] artikli 2 lõikes 1a määratletud vedel kodumajapidamises kasutatav pesupesemisvahend on pakendatud ühekordselt kasutatavasse lahustuvasse pakendisse, kohaldatakse II lisa punkti 3.3 lisanõudeid.

[…]“.

12 Määruse nr 1272/2008 artiklis 43 on sätestatud:

„Liikmesriigid määravad ühtlustatud klassifitseerimise ja märgistamise ettepanekutega tegelemise eest vastutavad pädevad asutused ning käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmise tagamise eest vastutavad asutused.

[…]“.

13 Määruse artikli 46 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, kasutades sealhulgas ametlike kontrollide süsteemi, et tagada ainete ja segude turuleviimine alles pärast nende klassifitseerimist, märgistamist, neist teavitamist ja nende pakendamist käesoleva määruse kohaselt.“

14 Määruse I lisa „Ohtlike ainete ja segude klassifitseerimise ja märgistamise nõuded“ punktides 3.3, 3.3.1.1 ja 3.3.2 on sätestatud:

„3.3. Raske silmakahjustus / silmade ärritus

[…]

3.3.1.1. […]

Silmade ärritus – täielikult pöörduva koemuutuse ilmnemine silmas pärast silma kokkupuudet aine või seguga.

[…]

3.3.2. *Ainete klassifitseerimise kriteeriumid*

Ained klassifitseeritakse ühte selle ohuklassi järgmistest kategooriatest: 1. kategooria (raske silmakahjustus) või 2. kategooria (silmade ärritus):

[…]

b) 2. kategooria (silmade ärritus):

ained, mis võivad põhjustada pöörduva silma ärrituse (vt tabel 3.3.2).

[…]“.

15 Määruse II lisa punktis 3.3 „Kodumajapidamises kasutatavad ühekordses lahustuvas pakendis vedelad pesupesemisvahendid“ on sätestatud:

„[…]

3.3.2. Välispakend:

[…]

iv) peab, ilma et see piiraks punkti 3.1 nõuete kohaldamist, olema varustatud kinnitusega, mis:

[…]

b) säilitab oma funktsionaalsuse korduva avamise ja sulgemise korral välispakendi kogu kasutusaja vältel.“

Määrus (EL) 2019/1020

16 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määruse (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ)

nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT 2019, L 169, lk 1) artikli 2 „Kohaldamisala“ lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevat määrust kohaldatakse toodete suhtes, mille kohta kehtivad I lisas loetletud [Euroopa L]iidu ühtlustamisõigusaktid („liidu ühtlustamisõigusaktid“), tingimusel et liidu ühtlustamisõigusaktides puuduvad sama eesmärki täitvad erisätted, millega reguleeritakse täpsemalt turujärelevalve ja õigusaktide täitmise tagamise konkreetseid aspekte.“

17 Määruse 2019/1020 I lisas „Liidu ühtlustamisõigusaktide loetelu“ on loetletud liidu õigusaktid, mis kuuluvad selle määruse artiklis 2 osutatud liidu ühtlustamisõigusaktide hulka. Nende õigusaktide hulgas on I lisa punktis 25 loetletud määrus nr 1272/2008.

Rootsi õigusnormid

18 11. juuni 1998. aasta keskkonnaseadustiku (1998:808) (miljöbalken (1998:808)) (SFS 1998, nr 808) 26. peatüki artikli 9 kohaselt on KEMI-l õigus teha määruse 2019/1020 järgimiseks vajalikke ettekirjutusi ja kehtestada keelde.

19 Keskkonnajärelevalve määruse (2011:13) (miljötillsynsförordningen (2011:13)) 2. peatüki artiklite 19 ja 21 kohaselt on KEMI turujärelevalveasutus, kes võtab määruse 2019/1020 artikli 16 kohaselt asjakohaseid meetmeid, kui liidu ühtlustamisõigusaktidega hõlmatud toode, mida kasutatakse ettenähtud otstarbel või mõistlikult eeldatavate tingimuste kohaselt ning mis on korrektselt paigaldatud ja hooldatud, võib kahjustada kasutajate tervist või ohustada kasutajate ohutust või ei vasta kohaldatavatele liidu ühtlustamisõigusaktidele. Sellisel juhul nõuab KEMI ettevõtjalt viivitamata asjakohaste ja proportsionaalsete parandusmeetmete võtmist, et KEMI määratud aja jooksul nõuetele mittevastavus lõpetada või segiajamise risk kõrvaldada.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

20 Rootsi õiguse alusel asutatud äriühing Orkla turustab kemikaale, sealhulgas vedelaid pesupesemisvahendeid.

21 Eelotsusetaotlusest ja selle lisas olevatest piltidest nähtub, et nende toodetel on värviline kartongpakend, mis on pikliku risttahuka kujuline ja mille kokkuvolditava kaane ühel küljel on keeratav kork.

22 Olles saanud tarbijatelt vihjeid, et kirjeldatud pakend sarnaneb toiduainepakenditega ja võib tarbijaid eksitada, palus KEMI Orklal esitada oma seisukohad nii selle asjaolu kohta kui ka selle kohta, kas nimetatud toodete pakendid vastavad määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 nõuetele.

23 Orkla ei olnud nõus, et esineb sarnasus ja et vaidlusaluste toodete pakendid ei vasta nõuetele. Ta väitis, et neil pakenditel on kujutatud tekstiile, mitte aga elemente, mida võiks segi ajada toiduainetega, et need pakendid on piisavalt ohutud, kuna enne toote kasutamist tuleb maha rebida avaust sulgev etikett ning pakendil on märge, et selle sisu ei tohi alla neelata, et kõnealused tooted on üksnes silmi ärritavad ega ole allaneelamisel ohtlikud ning et kartongi kasutamine on tingitud keskkonnakaalutlustest.

24 KEMI leidis, et põhikohtuasjas vaidluse all olevate toodete pakendi välimus, st nii pakendi kuju kui ka selle kujundus, koostoimes pakendil kasutatud värvilahenduse ja sellele kinnitatud etiketiga, millel on märge, et tegu on vegantootega, võib tarbijaid eksitada, sest neid tooteid võib segi ajada toiduainetega. Seetõttu leidis KEMI, et see pakend ei vasta määrus nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimese lõigu nõuetele, ning otsustas keelata sellises pakendis oleva üheksa toote, st vedela pesupesemisvahendi turuleviimise.

25 Orkla esitas kaebuse Mark- och miljödomstolen i Nackale (Nacka esimese astme kohus (maa- ja keskkonnakohus), Rootsi). Nimetatud kohus leidis, et võttes arvesse põhikohtuasjas vaidluse all olevate toodete pakendite kujundust, suurust ja sulgemismehhanismi koos nende värvilahenduse ja esitusviisiga, võib neid segi ajada toiduainepakenditega, mida kasutatakse näiteks piima, jogurti, puuviljamahlade ja muude vedelate toiduainete jaoks, ning tõmmata sellega laste tähelepanu ja tekitada

neis uudishimu. Seetõttu leidis nimetatud kohus, et KEMI otsus on kooskõlas liidu õigusega, eelkõige määrusega nr 1272/2008, ning jättis Orkla kaebuse rahuldamata. Ta muutis siiski KEMI otsuse jõustumisaega, otsustades, et keeld jõustub kolm kuud pärast kohtuotsuse jõustumist.

26 Orkla esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolenile (Svealandi apellatsioonikohus (maa- ja keskkonnaasjade apellatsioonikohus), Stockholm, Rootsi), kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus.

27 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on kahtlusi, kas kõnealuste toodete pakendid, milles on määruse nr 1272/2008 kohaselt ohtlikuks klassifitseeritud ained või segud, vastavad selle määruse artikli 35 lõike 2 nõuetele.

28 Sellega seoses soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus esiteks teada, millistest kriteeriumidest tuleb lähtuda, et määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 alusel hinnata, kas ohtliku aine või segu pakendi välimus või kujundus sarnaneb toiduainepakendiga. Seega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas abinõud, mille eesmärk on eristada sellist pakendit toidu pakendist, võib toote esmakordsel kasutamisel eemaldada või peavad need jääma pakendile puutumatult ja püsivalt.

29 Teiseks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, milline on võrdlusturg, mille alusel tuleb kõnealuse sätte kohaselt sellist sarnasust hinnata.

30 Kolmandaks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kuidas tuleb tõlgendada mõistet „tarbijad“ selle sätte tähenduses, ja kas täpsemalt tuleb sellesse kaasata haavatavate isikute kategooria.

31 Neljandaks kahtleb eelotsusetaotluse esitanud kohus selles, kui suur segiajamise risk tarbijate jaoks on selle sätte kohaselt nõutav, ja selles, kas tõendatud segiajamise juhtumite olemasolu on antud kontekstis asjakohane.

32 Viiendaks ja viimaseks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus kindlaks teha, kas selleks, et hinnata, kas ohtliku aine või segu pakend vastab määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõikes 2 ette nähtud nõuetele, on määrava tähtsusega tarbijale segiajamise korral tekkiva ohu kategooria ja aine või seguga kokkupuutumisest tulenev konkreetne risk.

33 Neil asjaoludel otsustas Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen (Svealandi apellatsioonikohus (maa- ja keskkonnaasjade apellatsioonikohus), Stockholm) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Milliste täpsete kriteeriumide alusel tuleb [määruse nr 1272/2008] artikli 35 lõike 2 alusel hinnata, kas pakendi esitusviis või kujundus sarnaneb näiteks toiduainete jaoks kasutatavaga? Kas meetmed, millega eristatakse pakendeid näiteks toiduainepakenditest, peavad olema püsivad kogu pakendi olelusringi jooksul või võivad need olla ärarebitavad?

2. Kas seda, kas pakendi esitusviis või kujundus sarnaneb näiteks toiduainete jaoks kasutatavaga, tuleb hinnata selle toiduainepakendi põhjal, mis on kättesaadav turul, kus toode on turule viidud või kus seda avalikkusele tarnitakse, ja kas seda tuleb hinnata üksnes riigisisese turu, kogu liidu turu või selle osade põhjal?

3. Kuidas tuleb tõlgendada ja kohaldada [määruse nr 1272/2008] artikli 35 lõikes 2 kasutatud mõistet „tarbija“? Kas tegemist on keskmise tarbijaga või tuleb tarbija mõiste alla kaasata ka haavatavad või ebasoodsas olukorras olevad tarbijarühmad, nagu nägemispuudega inimesed, muude puuetega inimesed ja lapsed? Kui jah, siis kuidas tuleb arvesse võtta nende erivajadusi?

4. Kui suur peab olema risk, et tarbijat eksitatakse ja pannakse arvama, et pakend sisaldab toiduaineid? Kas piisab teoreetilisest või ebaolulisest riskist või peab see risk olema tegelik? Kas seda hinnates on oluline võtta arvesse, kas toiduainetega segiajamine on tegelikult toimunud, kui selline teave on kättesaadav?

5. Kas [määruse nr 1272/2008] artikli 35 lõike 2 kohaldamisel tuleb arvesse võtta aine või segu ohukategooriat ja sellega kaasnevat konkreetset riski? Kas seda artiklit tuleb tõlgendada nii, et see

on kohaldatav pakendile, mis sisaldab ohtlikku ainet või segu ning mille esitusviis või kujundus sarnaneb toiduainete jaoks kasutatavaga, juhul kui – nagu käesolevas asjas – pakendi sisu ei ole allaneelamisel ohtlik, vaid on ohtlik ainult muud liiki kokkupuutel, näiteks kui segu võib põhjustada pöörduvat silmade ärritust?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

34 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt ühelt poolt teada, milliste kriteeriumide alusel tuleb hinnata, kas elanikkonnale tarnitaval ohtliku aine või segu pakendil on esitusviis või kujundus, mis sarnaneb toiduainete jaoks kasutatavaga määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimese lõigu tähenduses. Teiselt poolt soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas seda sätet tuleb tõlgendada nii, et hindamisel tuleb määrava tegurina arvesse võtta selliste turvaelementide olemasolu, mis on kinnitatud ohtliku aine või segu pakenditele ja mille eesmärk on eristada neid toiduainepakenditest, isegi kui need ei jää terveks sellise aine või segu pakendite kogu kasutusaja jooksul.

35 Kõigepealt tuleb märkida, et määruse nr 1272/2008 artikli 3 lõike 1 kohaselt on aine või segu, mis vastab selle määruse I lisa 2.–5. osas sätestatud füüsikaliste, tervise- või keskkonnaohtude kriteeriumidele, on ohtlik ja klassifitseeritakse nimetatud lisas loetletud vastavatesse ohuklassidesse.

36 Vaidlust ei ole selles, et põhikohtuasjas vaidluse all olevate toodete pakendid sisaldavad ainet või segu, mis vastab terviseohu kriteeriumidele, mis on sätestatud nimetatud määruse I lisa punktis 3.3 „Raske silmakahjustus / silmade ärritus“, ja mis on vastavalt I lisa punkti 3.3.2 alapunktile b klassifitseeritud selle ohuklassi 2. kategooriasse, mida nimetatakse „silmade ärrituseks“.

37 Kui aga aine või segu on klassifitseeritud ohtlikuks, kohustab määruse nr 1272/2008 artikli 4 lõige 4 tarnijaid tagama, et see aine või segu märgistataks ja pakendataks enne turule laskmist vastavalt III ja IV jaotise sätetele.

38 Sellega seoses on määruse nr 1272/2008 artiklis 35, mis kuulub selle määruse IV jaotisse, sätestatud nõuded, millele niisuguste ainete või segude pakendid peavad vastama.

39 Eelkõige on selle määruse artikli 35 lõike 2 esimese lõigu eesmärk vältida seda, et tarbijad kasutaksid ohtlikku toodet muul viisil kui see, milleks see on mõeldud. Nimelt ei tohi selle sätte kohaselt elanikkonnale tarnitava aine või segu pakendi puhul kasutada kuju ega kujundust, mis võiks tõmmata endale laste tähelepanu või äratada neis aktiivset uudishimu või eksitada tarbijat, ega olla esitusviisi või kujundusega, mis sarnaneb toiduainete, sööda, ravimite ja kosmeetikavahendite puhul kasutatavaga, eksitades sellega tarbijat.

40 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimused käsitlevad täpsemalt määruse nr 1272/2008 artiklis 35 lõike 2 esimeses lõigus nimetatud teist hüpoteesi, nimelt asjaolu, et ohtliku aine või segu pakendi esitusviis või kujundus ei tohi muu hulgas olla sarnane toiduainete jaoks kasutatavaga.

41 Mis puudutab esimesena kriteeriume, mille alusel tuleb kindlaks teha, kas ohtliku aine või segu pakendi esitusviis või kujundus sarnaneb toiduainete jaoks kasutatava pakendiga, kõigepealt märkida, et selle määruse artikli 35 lõike 2 sõnastuses ei ole selliseid kriteeriume sõnaselgelt mainitud.

42 Kuna aga liidu seadusandja viitas selles sõnastuses laiadele mõistetele, nagu pakendite „esitusviis“ või „kujundus“, mis on eraldatud sidesõnaga „või“, nägi ta ette, et arvesse võetakse kõiki ohtliku aine või segu pakendi tajutavaid omadusi.

43 Järelikult tuleb selleks, et hinnata, kas elanikkonnale tarnitava ohtliku aine või segu pakendi esitusviis või kujundus sarnaneb toiduainete jaoks kasutatavaga, mis on tarbijaid eksitav määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimese lõigu tähenduses, võtta arvesse selle pakendi üldist välimust.

44 Eelkõige tuleb sellist sarnasust tunnistada juhul, kui ohtlikku ainet või segu sisaldavast pakendist jäävat tervikmuljet arvestades sarnaneb see pakend toiduainepakendiga ja seda võidakse toiduainepakendiga segi ajada selliste objektiivsete tunnuste tõttu nagu pakendi kuju, suurus, maht, disain, värv, märgistus, koostismaterjal, tekstuur ja lõhn, või mõne selle elemendi või kõigi nende elementide kombinatsioon, mis tavaliselt võimaldavad elanikkonnal toiduaineid identifitseerida.

45 Võttes arvesse ohtlike ainete või segude pakendite mitmekesisust, tuleb konkreetse pakendi vastavust määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimese lõigu nõuetele hinnata igal üksikjuhul eraldi.

46 Hindamise raames tuleb arvesse võtta määruse nr 1272/2008 eesmärki, milleks on – nagu on märgitud selle määruse artikli 1 lõikes 1 ja põhjenduses 1 – eelkõige inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge tase. Seda eesmärki silmas pidades tuleb nimetatud määruse artikli 35 lõike 2 esimesest lõigust tulenevaid pakendamisnõudeid seega hinnata lähtuvalt nende võimest tagada tarbijate tervise kaitse kõrge tase.

47 Teisena, mis puudutab eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusi selle kohta, kas ohtliku aine või segu pakendi ja toiduainepakendi sarnasuse hindamisel tuleb arvesse võtta ohtlike ainete pakendile kinnitatud turvaelemente – isegi kui need ei ole alalised, sest need ei jää terveks kogu sellise aine või segu pakendi kasutusaja jooksul –, märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et käesoleval juhul on tegemist pakendile paigutatud korki katva etiketiga, mis on mõeldud eemaldamiseks selle aine või segu esmakordsel kasutamisel.

48 Kuna määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 sõnastus ei anna selle kohta konkreetseid juhiseid, tuleb analüüsida selle sätte konteksti ja liidu seadusandja taotletavat eesmärki.

49 Sellega seoses on selle määruse artikli 9 lõikes 5 ette nähtud, et olemasoleva teabe hindamisel klassifitseerimise eesmärgil võtavad tootjad, importijad ja allkasutajad arvesse aine või segu kuju või füüsikalisi olekut, milles aine või segu turule viiakse ning milles seda mõistlike eelduste kohaselt „kasutama hakatakse“.

50 Lisaks on kõnealuse määruse artikli 35 lõike 1 punktis c sätestatud, et ohtlike ainete või segude pakendid peavad muu hulgas vastama nõudele, et pakend ja kinnitused peavad olema üleni vastupidavast ja tugevast materjalist, et need ei avaneks, vaid taluksid tavapärase käitlemisega kaasnevat koormust ja pinget.

51 Lisaks, mis puudutab tarbijatele mõeldud vedelaid pesupesemisvahendeid, mis on pakendatud ühekordsetesse lahustuvatesse pakenditesse, siis tuleneb määruse nr 1272/2008 II lisa punktist 3.3.2, et nende pakend säilitab oma funktsionaalsuse korduva avamise ja sulgemise korral „välispakendi kogu kasutusaja vältel“.

52 Nendest sätetest tuleneb, et turvaelement, mis katab ja sulgeb ohtlikku toodet sisaldava pakendi korgi, peab jääma paigale kogu selle pakendi kasutusaja jooksul. Mis puudutab käesoleval juhul vedelaid pesupesemisvahendeid, mille turvaelement on etikett, siis tuleb märkida, et kuna seda liiki toodet kasutatakse regulaarselt ja seega on see majapidamistes püsivalt olemas, ei kao selle etiketi kasulikkus pärast selle toote esmakordset kasutamist.

53 Sellist tõlgendust kinnitab määruse nr 1272/2008 eesmärk tagada inimeste tervise kaitse kõrge tase. Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 41 sisuliselt märkis, on määruse nr 1272/2008 eesmärk kaitsta nii ohtliku aine või segu ostjat ostuotsuse tegemise ajal kui ka sellise aine või segu kõiki potentsiaalseid kasutajaid, ja seda kogu asjaomase toote kasutusaja jooksul, kuna selle toote ja toiduainete segiajamise risk võib esineda nii selle toote ostmisel kui ka hilisemal kasutamisel.

54 Mis puudutab pakendil oleva hoiatuse olemasolu, mis käesoleval juhul näitab, et selles sisalduvat ohtlikku ainet või segu ei tohi alla neelata, millele on viidatud ka Euroopa Kohtule esitatud toimikus, siis tuleb esiteks märkida, et nagu nähtub määruse nr 1272/2008 artiklitest 17–22, peab ohtliku aine või segu pakenditele tingimata olema kantud selline teave ja need peavad olema konstrueeritud nii, et neid ei saaks kahjustada või et nende sisu ei pääseks välja. Neid nõudeid kohaldatakse lisaks nõuetele, mis tulenevad sama määruse artikli 35 lõike 2 esimese lõigu teisest osast. Teiseks ei neutraliseeri märked ja hoiatused, mis näitavad, et kõnealust ohtlikku toodet ei tohi alla neelata, tingimata seda vahetut

visuaalset mõju, mida avaldab tarbijatele ohtliku aine või segu pakendi esitusviis või kujundus, mis sarnasuse tõttu toiduainepakendiga võib tekitada segiajamise riski toiduainepakendiga.

55 Võttes arvesse, et selline täiendav turvaelement, nagu ka pakendile paigutatud korki katva etiketi olemasolu, mis sulgeb pakendi avause ja mis tuleb toote esmakordsel kasutamisel maha rebida, ei muuda tingimata pakendist jäävat tervikmuljet, ei saa see iseenesest käesoleval juhul olla piisav välistamaks võimalust, et tarbija eksib, ajades selle pakendi segi eelkõige toiduainepakendiga, nõnda aga rikutakse määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimest lõiku.

56 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et selle hindamine, kas elanikkonnale tarnitava ohtliku aine või segu pakendite esitusviis või kujundus, mis on sarnane eelkõige toiduainete jaoks kasutatavatega, eksitab tarbijaid selle sätte tähenduses:

– peab toimuma juhtumipõhiselt, võttes arvesse pakendi üldist välimust ja eelkõige selle objektiivseid omadusi nagu pakendi kuju, suurus, maht, disain, värv, märgistus, koostismaterjal, tekstuur ja lõhn, või mõne selle elemendi või kõigi nende elementide kombinatsioon;

– ei tähenda, et määrava elemendina tuleb arvesse võtta turvaelemente, mis on kinnitatud ohtliku aine või segu pakenditele ja mille eesmärk on eristada neid toiduainepakenditest, kui need elemendid ei jää terveks kogu sellise aine või segu pakendi kasutusaja jooksul.

Teine küsimus

57 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et elanikkonnale tarnitud ohtliku aine või segu pakendi esitusviisi või kujunduse sarnasuse hindamisel toiduainete jaoks kasutatava pakendi esitusviisi või kujundusega tuleb arvesse võtta üksnes asjaomase liikmesriigi turgu või teiste liikmesriikide turge, kus seda ainet või segu turustatakse.

58 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et KEMI on pädev teostama turujärelevalvet üksnes Rootsi turule viidud toodete pakendite üle, ning väljendab kahtlust selles sättes kasutatud väljendi „elanikkonnale tarnitav“ tähenduse suhtes.

59 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei tule liidu õigusnormi sätte tõlgendamisel arvestada mitte üksnes selle sõnastust, vaid ka konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osa norm on (vt selle kohta 17. aprill 2018. aasta kohtuotsus Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).

60 Mis puudutab kõigepealt määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimese lõigu sõnastust, siis tuleneb sellest, et selles sättes viidatud ohtliku aine või segu pakendid on pakendid, mis on tarnitud „elanikkonnale“. Üksnes see viide ilma lisatäpsustuseta ei võimalda aga iseenesest kindlaks teha, milline on võrdlusturg selles sättes ette nähtud nõuete täitmise hindamiseks.

61 Mis järgmiseks puudutab selle määruse artikli 35 lõike 2 esimese lõigu konteksti, siis tuleb märkida, et nagu nähtub sama määruse artiklist 43, jätab see määrus selles ette nähtud reeglite täitmise ja kontrolli liikmesriikidele, kes teevad seda oma pädevate asutuste kaudu, kelle ülesandeks on muu hulgas vastutada selles määruses sätestatud kohustuste täitmise eest. Need riigisisesed asutused vastutavad tõhusa turujärelevalve eest, jälgides, et tooted vastaksid kohaldatavatele liidu ühtlustamisõigusaktidele, ja tagades riigi territooriumil kõnealuste õigusaktidega hõlmatud avalike huvide kaitse.

62 Määruse nr 1272/2008 artikli 46 lõike 1 kohaselt peavad liikmesriigid võtma kõik vajalikud meetmed, kasutades sealhulgas ametliku kontrolli süsteemi, et tagada ainete ja segude turuleviimine alles pärast nende klassifitseerimist, märgistamist, neist teavitamist ja nende pakendamist selle määruse kohaselt. Artikli 46 lõikes 1a on seoses selle artikli lõike 1 kohaldamisega viidatud määrusele 2019/1020, mida kohaldatakse vastavalt viimati nimetatud määruse artiklile 2 ja I lisa punktile 25 määrusega nr 1272/2008 hõlmatud toodete suhtes.

63 Tuleb aga märkida, et määruse 2019/1020 artikli 3 punktis 4 on turujärelevalveasutus määratletud kui asutus, mille liikmesriik on määranud vastutavaks „oma territooriumil“ turujärelevalve tegemise eest. Lisaks tegutsevad turujärelevalveasutused määruse 2019/1020 artikli 11 lõike 1 punkti a kohaselt, et tagada „oma territooriumil“ tõhus turujärelevalve selliste internetis ja mujal kättesaadavaks tehtud toodete üle, mille suhtes kohaldatakse liidu ühtlustamisõigusakte.

64 Seega tuleb käesoleva kohtuotsuse punktides 61–63 viidatud sätteid arvestades asuda seisukohale, et selle hindamisel, kas ohtliku aine või segu pakend vastab määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimese lõigu nõuetele, võtab liikmesriigi järelevalveasutus arvesse asjaolu, et pakendil on selles riigis tuntud ja tunnustatud toote välimus. Lisaks eeldab liikmesriigi pädevate asutuste konkreetne hinnang tarbijate eksitamise riskile viimati nimetatud sätte tähenduses tingimata selle arvessevõtmist, kuidas tarbijad neid pakendeid tajuvad. Seda tuleb nimelt hinnata, pidades silmas avalikkust, kes puutub vaidlusaluse kaubaga tegelikult kokku liikmesriigi turul, kus see on avalikkusele kättesaadavaks tehtud.

65 Sellist tõlgendust toetab ka määruse 2019/1020 artikli 11 lõige 9, millest nähtub, et ilma et see piiraks kohaldatavate liidu ühtlustamisõigusaktide kohast liidu kaitsemeetmete menetlust, peavad tooteid, mis on ühe liikmesriigi turujärelevalveasutuse otsuse alusel nõuetele mittevastavad, pidama nõuetele mittevastavaks ka teise liikmesriigi turujärelevalveasutused, välja arvatud juhul, kui teise liikmesriigi asjaomane turujärelevalveasutus on omaenda uurimise põhjal jõudnud vastupidisele järeldusele.

66 Selline liikmesriigi ametiasutustele antud õigus jõuda võimaliku erineva hinnangu tõttu konkreetse toote mittevastavuse kohta teistsugusele järeldusele põhineb aga sellel, et liidu seadusandja tunnistab asjaolu, et isegi märgistamis- ja pakendamiseeskirjade täieliku ühtlustamise korral ei pruugi toote tajumine ja avalikkuse poolt segiajamise riski määratlemine olla kogu liidus ühesugune. Nimelt põhineb selline õigus vajadusel võtta arvesse selliseid tegureid nagu käesoleval juhul teatud kaupade tavapärane esitusviis, mis on omane konkreetsele riigisisesele turule, nagu ka see, kuidas tarbijad seda sel konkreetsel turul tajuvad.

67 Samuti tuleb märkida, et määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimese lõigu tõlgendamine nii, et see säte tähendaks, et liikmesriigi ametiasutused, kes hindavad toodete sarnasust, ei saaks võtta võrdlusturuna arvesse riigisisest turgu, vaid on kohustatud arvesse võtma teiste liikmesriikide või isegi kõigi liikmesriikide turgu, oleks raskesti ühitatav selle määruse ühe eesmärgiga, milleks on tagada inimeste tervise kaitse kõrge tase. Pelk järeldus, et ohtliku aine või segu pakendi ja liikmesriigis toidu jaoks kasutatava pakendi esitusviis või kujundus on sarnane, peaks olema piisav selleks, et liikmesriigi pädevad asutused saaksid teha inimeste tervise kaitseks vajalikke otsuseid, kusjuures segiajamise riski tuleb hinnata lähtuvalt sellest avalikkusest, kes vaidlusaluse tootega tegelikult kokku puutub.

68 Lõpuks ei ole määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimese lõigu tõlgendus, nagu see on esitatud käesoleva kohtuotsuse punktis 64, vastuolus selle määrusega taotletava eesmärgiga tagada ainetele ja segudele esitatavate nõuete ühtne raamistik muu hulgas selleks, et need saaks liidus vabalt liikuda, nagu see tuleneb nimetatud määruse artikli 1 lõike 1 punktist a koostoimes selle määruse põhjendusega 2.

69 Nimelt võimaldab seda eesmärki saavutada see, kui ohtliku aine või segu pakendite esitusviisi ja kujunduse ning toiduainete jaoks kasutatavate pakendite esitusviisi ja kujunduse sarnasuse hindamise kriteeriumid on ühtselt kindlaks määratud kogu liidu territooriumil ning – nagu sisuliselt märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 52 – seda ei sea kahtluse alla asjaolu, et sarnasuse hindamisel võib liikmesriigi turg olla võrdlusturuks.

70 Lisaks ei kahjusta määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimese lõigu tõlgendus, nagu see on esitatud käesoleva kohtuotsuse punktis 64, ka selle määruse teist eesmärki, milleks on – nagu nähtub määruse artikli 1 lõikest 1 ja nagu on märgitud määruse põhjenduses 1 – kemikaalide vaba liikumise tagamine. Sellega seoses tuleb märkida, et Euroopa Kohus on leidnud seoses nõukogu 25. juuni 1987. aasta direktiiviga 87/357/EMÜ tervist või turvalisust ohustavaid eksitava välimusega tooteid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT 1987, L 192, lk 49; ELT eriväljaanne 13/08, lk 283), mille ese oli sarnane määruse nr 1272/2008 omaga ning millel oli kaks eesmärki: tagada tarbijate piisav ja võrdväärne kaitse kõigis liikmesriikides ning kõrvaldada siseturu toimimist takistavad tõkked, et kõnealune direktiiv kehtiks määramata arvu toodete suhtes, millel on teatud omadused ja mille puhul tuleb juhtumipõhiselt ja igas liikmesriigis eraldi kindlaks teha, kas need

võivad kaasa tuua selles direktiivis nimetatud riske (2. juuni 2022. aasta kohtuotsus Get Fresh Cosmetics, C-122/21, EU:C:2022:421, punkt 39).

71 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et ohtliku aine või segu pakendi ja toiduainete jaoks kasutatava pakendi esitusviisi või kujunduse sarnasuse hindamisel ohtlike ainete ja segude märgistamist ja pakendamist käsitlevate ühtlustatud eeskirjade alusel võivad liikmesriigi pädevad asutused võtta arvesse asjaolusid, mis on omased riigisisesele turule, kus asjaomast toodet turustatakse, ilma et oleks tingimata vaja uurida, kas seda esitusviisi või kujundust peetakse eksitavaks ka teistes liikmesriikides, mille territooriumil seda toodet turustatakse.

Kolmas küsimus

72 Kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et mõiste „tarbijad“ selle sätte tähenduses hõlmab üksnes keskmist tarbijat, kes on piisavalt informeeritud, mõistlikult tähelepanelik ja arukas, või hõlmab see ka lapsi ja haavatavaid isikuid, kellel võib olla erilisi raskusi ohtliku aine või segu pakendi välimuse tajumisel või hindamisel. Kui seda mõistet tuleb mõista nii, et see viitab sellistele isikutele, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kuidas tuleb arvesse võtta nende erivajadusi.

73 Mis puudutab esimesena eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusi määruse nr 1272/2008 ja eelkõige selle määruse artikli 35 lõike 2 esimese lõigu tähenduses mõiste „tarbijad“ ulatuse kohta, siis ei täpsusta selle ulatust ei see määrus ega ka selle sätte sõnastus, milles seda mõistet kaks korda silmas peetakse.

74 Siiski tuleb esiteks märkida, et määruses nr 1272/2008 ja eelkõige selle määruse artikli 35 lõike 2 esimeses lõigus ei ole liidu seadusandja lisanud mõistele „tarbijad“ omadussõna „keskmine“, nagu see on muudes liidu teisese õiguse aktides, eelkõige tarbijakaitse valdkonnas.

75 Teiseks on selle sätte sõnastuses viidatud ohtliku aine või segu pakenditele, mida tarnitakse „elanikkonnale“, mitte erialaspetsialistidest koosnevale avalikkusele. Nagu märkis ka Euroopa Komisjon oma kirjalikes seisukohtades, võimaldab selline viide asuda seisukohale, et hinnates seda, kas niisuguste toodete pakend vastab nimetatud sätte nõuetele, tuleb arvesse võtta kõiki tarbijarühmi, sealhulgas haavatavaid isikuid, kellelt võib mõistlikult eeldada, et nad ostavad või kasutavad selliseid tooteid – nagu on kõne all põhikohtuasjas –, mille pakend sisaldab ohtlikku ainet või segu.

76 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 67, nähtub sellega seoses Euroopa Kemikaaliameti (ECHA) suunistest määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohase märgistamise ja pakendamise kohta, mis ei ole küll õiguslikult siduvad, kuid võivad anda vajalikku teavet asjakohaste liidu õigusnormide tõlgendamiseks (vt analoogia alusel 13. märtsi 2025. aasta kohtuotsus Cassella-med ja MCM Klosterfrau, C-589/23, EU:C:2025:173, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika), et tooted on mõeldud „elanikkonnale“ näiteks siis, kui neid müüakse või reklaamitakse jaemüüja juures või müügikohas, kuhu elanikkonnal on vaba juurdepääs, või kui neid müüakse internetis, ning selle väljendi määratlus on esitatud suuniste osas, mis käsitleb muu hulgas lastele kättesaadavaid tooteid.

77 Kolmandaks tuleb samuti tõdeda, et määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimese lõigu sõnastuses on mainitud nii „tarbijaid“ kui ka „lapsi“. Siiski ei saa lastele eraldi viitamine viia järelduseni, et lapsed ei kuulu mõiste „tarbija“ alla. Nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 75, tuleb seda viidet tõlgendada nii, et see väljendab üksnes liidu seadusandja tahet rõhutada eelkõige laste huvidega arvestamist.

78 Need järeldused kinnitavad nimetatud määruse artikli 35 lõike 2 esimese lõigu tõlgendust, mille kohaselt ei soovinud liidu seadusandja piirata mõiste „tarbijad“ ulatust keskmise tarbijaga, kes on piisavalt informeeritud, mõistlikult tähelepanelik ja arukas, kes ostab toodet, mille pakend sisaldab ohtlikku ainet või segu, ja kes ise, lähtudes eelkõige müügikoha omadustest või toote asukohast selles müügikohas, võib olla eksituses, vaid on lähtunud selle mõiste laiast tõlgendusest, mis hõlmab kõiki isikuid, kes võivad kõnealust toodet pärast selle omandamist kasutada, sealhulgas lapsi ja haavatavaid isikuid, kelle puhul võib mõistlikult eeldada, et nende haavatavuse tõttu on segiajamise risk eriti suur.

79 See peab paika seda enam, et segiajamise risk on haavatavate isikute rühma puhul suurem, kuna pakendi välimus võib mõnda neist kergemini ligi tõmmata ja eksitada. Euroopa Kohus on juba otsustanud, et toodete puhul, mille välimus ei vasta nende tegelikule olemusele ja mis ohustavad seetõttu tarbijate tervist või ohutust, tuleb ohtliku aine või segu toiduainega segi ajamise tõenäosuse hindamisel arvesse võtta nende isikute ja tarbijarühmade, sealhulgas iseäranis laste haavatavust, kes võivad toiduainete välimusega toodetega kokku puutuda (vt analoogia alusel 2. juuni 2022. aasta kohtuotsus Get Fresh Cosmetics, C-122/21, EU:C:2022:421, punkt 43).

80 Määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimese lõigu sõnastusest tulenevat mõiste „tarbija“ laia tõlgendust kinnitab selle sätte kontekst, mida iseloomustab tarbijate, eelkõige laste kaitse rõhutamine.

81 Nõnda on määruse nr 648/2004 artikli 2 punktis 1a, millele on viidatud määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 neljandas lõigus, mis käsitleb „tarbijatele mõeldud vedelaid pesupesemisvahendeid“, viidatud turule viidavatele pesupesemisvahenditele, mis on mõeldud kasutamiseks „väljaspool professionaalset kasutusvaldkonda“, lähtudes seega mõiste „tarbijad“ laiast tähendusest.

82 Määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 kolmandas lõigus on sätestatud, et teatud pakendid peavad olema varustatud reljeefse hoiatusmärgisega, mis kinnitab tõlgendust, et mõiste „tarbijad“ hõlmab haavatavaid isikuid, kuna puudutades tuntavad hoiatused on mõeldud just nägemispuudega inimestele.

83 Eesmärk saavutada inimeste tervise kaitse kõrge tase, mis on ette nähtud määruse nr 1272/2008 artikli 1 lõikes 1, kinnitab samuti tõlgendust, et selle määruse nõuded ei ole mõeldud kaitsma üksnes piisavalt informeeritud, mõistlikult tähelepanelikku ja arukat keskmist tarbijat. Mõiste „tarbijad“ lai tõlgendus on nimelt seda enam vajalik juhul, kui tegemist on ainete või segudega, mis on – nagu käesolevas asjas – klassifitseeritud ohtlikuks selle määruse tähenduses, võttes arvesse võimalikke kahjulikke tagajärgi nende isikute tervisele, kui need ained või segud toiduainetega segi aetakse.

84 Teisena, juhul kui määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimeses lõigus kasutatud mõistet „tarbija“ tuleb mõista nii, et see hõlmab haavatavaid isikuid, tõstatab eelotsusetaotluse esitanud kohus küsimuse ka nende isikute erivajaduste kohta ja selle kohta, kuidas nende erivajadusi arvesse võtta.

85 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et ohtliku aine või segu pakendi ja toiduainete jaoks kasutatava pakendi esitusviisi või kujunduse sarnasuse kindlaksmääramisel tuleb lähtuda hinnangust, mis võtab arvesse haavatavate isikute erivajadusi.

86 Eelkõige tuleks arvesse võtta seda, et mõne isiku jaoks on pakendil oleva teabe mõistmise ning ohtlike toodete identifitseerimise või pakendi teatud omaduste tajumise võime piiratud, see aga suurendab riski ajada need tooted segi, kui ohtliku aine või segu pakendite ja toiduainete jaoks kasutatavate pakendite esitusviis ja kujundus on sarnased. Olenevalt käsitletavast haavatavuse liigist võivad teatavad pakendi omadused – näiteks puudutamisel tajutav kuju ja tekstuur, või ka lõhn – osutuda teatud isikute rühma jaoks toote identifitseerimisel teistest olulisemaks. Ka pakendite üldine välimus mängib erilist rolli, kuna see ei tohi meenutada toiduaineid.

87 Mis puudutab täpsemalt lapsi, siis peavad liikmesriigi pädevad asutused hindama, kas ohtliku aine või segu pakendi omadused, nagu eelkõige need, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 44, nimelt pakendi kuju, suurus, maht, disain, värv, märgistus, koostismaterjal, tekstuur ja lõhn, või mõne selle elemendi või kõigi nende elementide kombinatsioon, võivad lapsi eksitada, meenutades söödavat toodet, näiteks käesoleval juhul jooki.

88 Käsitletaval juhul on liikmesriigi pädevate asutuste ülesanne igakülgselt hinnates kontrollida, kas käesoleva kohtuotsuse punktides 85–87 esitatud tunnuseid arvestades meenutavad ohtliku aine või segu pakendi esitusviis või kujundus, sealhulgas pikliku risttahuka kuju, kartong valmistusmaterjalina ning kasutatud värvikombinatsioon ja pakendil olevad märked tarbijatele toiduainete jaoks – käesoleval juhul jookide jaoks kasutatavaid pakendeid, rikkudes määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimest lõiku.

89 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kolmandale küsimusele vastata, et määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et mõiste „tarbija“ selle sätte tähenduses hõlmab nii piisavalt informeeritud, mõistlikult tähelepanelikku ja arukat keskmist tarbijat kui ka lapsi ja

haavatavaid isikuid, kellel võib olla erilisi raskusi ohtliku aine või segu pakendi välimuse tajumisel või hindamisel. Hinnates ohtliku aine või segu pakendi esitusviisi või kujunduse sarnasust toiduainete jaoks kasutatava pakendi esitusviisi või kujundusega selle sätte tähenduses, mille käigus hinnatakse pakendi üldist välimust, tuleb arvesse võtta nende isikute võimet tajuda selle pakendi omadusi.

Neljas küsimus

90 Neljanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et kui tarbijate eksitamise risk loetakse märkimisväärseks, on see piisav järeldamaks, et mainitud sättes ette nähtud nõuded ei ole täidetud, ning et sellise ohu hindamisel on määrav asjaolu, et ohtliku aine või segu pakendi ja toiduainepakendi segiajamist on juba esinenud.

91 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib sisuliselt, et selle määruse artikli 35 lõike 2 esimese lõigu mõnest keeleversioonist võib välja lugeda, et selles sättes nimetatud kahe hüpoteesi puhul – nimelt hüpotees, mis puudutab võimalust, et kuju või kujundus võib tõmmata endale laste tähelepanu või äratada neis aktiivset uudishimu või eksitada tarbijat, ning hüpotees, et pakendite esitusviisi või kujunduse sarnasus võib eksitada tarbijat – nõutava riski tase on erinev. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul ei ole välistatud, et teine hüpotees nõuab suurema riski olemasolu kui esimene. Ta viitab eelkõige ingliskeelsele versioonile (*likely […] to mislead consumers, or have a similar presentation or a design used for foodstuff […], which would mislead consumers*), prantsuskeelsele versioonile (*susceptible […] d'induire les consommateurs en erreur, ni une présentation ou une esthétique similaire à celles qui sont utilisées pour les denrées alimentaires, […] qui tromperait les consommateurs*) ja rootsikeelsele versioonile (*[f]örpackningar […] får varken ha en form eller formgivning som kan […] vilseleda konsumenterna eller ha ett utförande eller en formgivning […] som skulle vilseleda konsumenterna*).

92 Tuleb siiski märkida, et määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimese lõigu sõnastus erineb keeleversiooniti. Nõnda on mõnes muus keeleversioonis kui need, millele eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab, näiteks itaaliakeelses versioonis (*o sia tale da indurre i consumatori in errore, né hanno una presentazione o un disegno […], atti a indurre i consumatori in errore*) või rumeeniakeelses versioonis (*care să inducă în eroare consumatorii şi, de asemenea, trebuie să nu aibă o prezentare similară sau un aspect utilizat(ă) pentru produsele alimentare sau pentru hrana pentru animale sau pentru produsele cosmetice ori medicinale, care să inducă în eroare consumatori*), kasutatud üht ja sama väljendit, et kirjeldada pakendi võimet tarbijaid eksitada.

93 Sellega seoses tuleb märkida, et lisaks semantilistele erinevustele viitavad määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimese lõigu eri keeleversioonid kõik nõudele, et elanikkonnale tarnitavad ohtliku aine või segu pakendid ei tohi tekitada tarbija jaoks segiajamise riski.

94 Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 44, tuleb sellise riski olemasolu kindlaks teha ohtliku aine või segu pakendite ja toiduainete jaoks kasutatavate pakendite sarnasuse analüüsi põhjal, tuginedes objektiivsetele tunnustele, nagu eelkõige pakendi kuju, suurus, maht, disain, värv, märgistus, koostismaterjal, tekstuur ja lõhn, ilma et oleks vaja kindlaks määrata riskikünnist, mille alusel on määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimene lõik kohaldatav või mitte.

95 Lisaks, võttes arvesse määruse nr 1272/2008 eesmärki tagada inimeste tervise kaitse kõrge tase, ei saa selle määruse artikli 35 lõike 2 esimest lõiku, mille eesmärk on vältida konkreetse ohtliku aine või segu pakendi ja toiduainepakendi segiajamist, tõlgendada nii, et nõutav on tarbijate eksitamise riski kõrge tase, vaid nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 99, piisab, et risk on märkimisväärne.

96 Mis puudutab eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusi selle kohta, kas konkreetse ohtliku aine või segu pakendi ja toiduainepakendi segiajamise juhtumi asetleidmine on riski hindamise raames asjakohane, siis tuleb asuda seisukohale, et määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimene lõik ei sea selles kehtestatud nõuete täitmise tingimuseks seda, et tõendataks tarbijate eksitamise esinemise juhtumeid.

97 Nimelt, kuigi niisuguse juhtumi asetleidmine võib olla kaudne tõend tarbijate eksitamise riski olemasolu kohta, ei võimalda selle määruse artikli 35 lõike 2 esimese lõigu sõnastus asuda seisukohale,

et liikmesriigi järelevalveasutused on kohustatud olemasoleva teabe põhjal tõendama, et segiajamine toiduainepakenditega on tegelikult toimunud või et sellise tõendi puudumine peab tingimata viima need ametiasutused järeldusele, et selline risk puudub. Selle sätte tõlgendus, mille kohaselt tuleks nõuda tõendeid segiajamise juhtumite esinemise kohta, läheks pealegi vastuollu määruse nr 1272/2008 eesmärgiga tagada inimeste tervise kaitse kõrge tase.

98 Sellega seoses on Euroopa Kohus juba otsustanud direktiivi 87/357 kohta, mille ese oli sarnane määruse nr 1272/2008 omaga, et liikmesriigi pädevad asutused ei pea objektiivsete ja põhjendatud andmetega tõendama, et tarbijad peavad tooteid ekslikult toiduaineteks ja et sellega kaasneda võiva isikukahju risk on tegelik (2. juuni 2022. aasta kohtuotsus Get Fresh Cosmetics, C-122/21, EU:C:2022:421, punkt 44).

99 Sellest järeldub, et neljandale küsimusele tuleb vastata, et määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et kui tarbijate eksitamise riski loetakse märkimisväärseks, on see piisav järeldamaks, et mainitud sättes ette nähtud nõuded ei ole täidetud, ilma et seejuures oleks määrava tähtsusega niisuguse tõendatud juhtumi esinemine, kus konkreetne ohtliku aine või segu pakend on toiduainepakendiga segi aetud.

Viies küsimus

100 Viienda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et selle hindamisel, kas ohtliku aine või segu pakend vastab selles sättes ette nähtud nõuetele, on määrava tähtsusega ohuklass või -kategooria, kuhu see aine või segu kuulub, või nendega seotud konkreetne risk, ja kas jaatava vastuse korral kohaldatakse seda sätet pakendite suhtes, mis sisaldavad ohtlikku ainet või segu ning mille esitusviis või kujundus sarnaneb toiduainete jaoks kasutatavate pakendite esitusviisi või kujundusega, juhul kui pakendi sisu ei kujuta endast allaneelamise korral ohtu.

101 Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib Euroopa Kohtult, kas liikmesriigi pädeva asutuse hinnang selle kohta, kas selle määruse artikli 35 lõike 2 esimeses lõigus ette nähtud nõuded on täidetud, on alati sama, olenemata sellest, millisesse ohukategooriasse asjaomane toode on klassifitseeritud. Täpsemalt, kuna see säte keelab selle, et ohtliku aine või segu pakenditel on sarnane esitusviis või kujundus nagu toiduainete jaoks kasutatavatel pakenditel, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas selle hinnangu andmisel on asjakohane asjaolu, et selliste pakendite segiajamise korral esineb käesoleval juhul silmade ärrituse oht, mitte oht, mis tuleneb selle aine või segu allaneelamisest. Kuna põhikohtuasjas vaidluse all olevad pakendid ei sarnane silmadega kokku puutuma mõeldud toote pakenditega, ei oma võimalik segiajamine toiduainepakenditega nimelt tähtsust küsimuse puhul, kas tarbija jaoks esineb sellise ärritusega kokkupuutumise risk.

102 Nagu on juba märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 36, nähtub eelotsusetaotlusest, et põhikohtuasjas kõne all olevate pakendite sisu kuulub määruse nr 1272/2008 I lisa punkti 3.3 kohaselt ohuklassi „raske silmakahjustus / silmade ärritus“ ja selle sama I lisa punkti 3.3.2 kohaselt selle ohuklassi 2. kategooriasse, mida nimetatakse „silmade ärrituseks“ seoses ainetega, mis võivad tekitada pöörduva silmade ärrituse.

103 Lisaks näib eelotsusetaotluse esitanud kohus lähtuvat eeldusest, et nende pakendite sisu ei kujuta endast allaneelamise korral ohtu. Kuigi ka Orkla väidab, et põhikohtuasjas vaidluse all olevad tooted ei ole allaneelamise korral ohtlikud, möönab ta oma kirjalikes seisukohtades siiski, et need sisaldavad pindaktiivseid aineid, mis võivad põhjustada ajutist iiveldust ja oksendamist.

104 Esimesena tuleb märkida, et kuigi määruse nr 1272/2008 teatavad sätted puudutavad üksnes spetsiifilisi ainete või segudega seotud ohukategooriaid, on selle määruse muud sätted, sealhulgas eelkõige selle määruse artikli 35 lõike 2 esimene lõik, üldise iseloomuga ja kehtivad kõigi ohtlike ainete ja segude suhtes ühtemoodi.

105 Kuna määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimest lõiku kohaldatakse elanikkonnale tarnitavate ohtliku aine või segu pakendite suhtes, mille kuju või kujundus on sarnane muu hulgas toiduainete jaoks kasutatavatega, ei nõua selle sätte sõnastus, et määravalt võetaks arvesse ohuklassi ja -kategooriat, kuhu kõnealune ohtlik aine või segu kuulub, ega nendega seotud konkreetset riski.

106 Nimelt on selles sättes ette nähtud kriteeriumid, mille alusel hinnatakse ühelt poolt ohtliku aine või segu pakendi ja toiduainete jaoks kasutatava pakendi esitusviisi ja kujunduse sarnasust ning teiselt poolt eksitamise riski, samad sõltumata asjaomase aine või seguga kaasneva ohu laadist.

107 Seetõttu, kui aine või segu on klassifitseeritud ohtlikuks vastavalt määruse nr 1272/2008 artikli 3 lõike 1 sätetele, peab see aine või segu selle määruse artikli 4 lõike 4 kohaselt vastama sama määruse artikli 35 lõikes 2 sätestatud nõuetele. Selle aine või segu klassifitseerimine asjaomase ohuliigi alusel ei ole seega oluline, kuna see aine või segu on juba klassifitseeritud ohtlikuks.

108 Euroopa Kohus on niisugust eelotsusetaotlust lahendades, mis puudutas muu hulgas nõukogu 27. juuni 1967. aasta direktiivi 67/548/EMÜ ohtlike ainete liigitamist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT 1967, 196, lk 1; ELT eriväljaanne 15/01, lk 67) tõlgendamist, juba käsitlenud ainete ohtlikkuse hindamise lahutamisele neist tuleneva riski hindamisest. Euroopa Kohus on nimelt otsustanud, et selle direktiiviga kehtestatud ainete klassifitseerimine ja märgistamine põhineb teabe edastamisel ainete olemuslike omadustega seotud ohtude kohta ning et ohtude hindamine on esimene etapp riskihindamise protsessis, mis on spetsiifilisem kontseptsioon. Olles rõhutanud, et ohtude ja riskide eristamine on säilitatud ka määruses nr 1272/2008, leidis Euroopa Kohus, et ainete omadustega seotud ohu hindamine ei tohi piirduda konkreetse kasutamise asjaolude arvestamisega, nagu see on riski hindamise puhul, ning seda saab nõuetekohaselt teha sõltumata aine kasutamise kohast, ainega kokkupuutumise viisist (sissehingamine, allaneelamine või naha kaudu imendumine) ja ainega kokkupuutumise astmest (vt selle kohta 21. juuli 2011. aasta kohtuotsus Nickel Institute, C-14/10, EU:C:2011:503 punktid 81 ja 82, ning 21. juuli 2011. aasta kohtuotsus Etimine, C-15/10, EU:C:2011:504 punktid 74 ja 75).

109 Seega on määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõige 2 kohaldatav ohtlike ainete või segude pakenditele, mille esitusviis või kujundus on sarnane toiduainete jaoks kasutatavate pakendite esitusviisi või kujundusega, isegi eeldusel – oletades, et see on tõendatud –, et see ei ole allaneelamise korral ohtlik.

110 Teisena, mis puudutab vajadust võtta arvesse konkreetset riski, mis võib tekkida toodete segiajamise korral olukorras, kus asjaomane kemikaal kujutab endast ohtu üksnes kokkupuutel silmadega, mitte allaneelamise korral, siis tuleb märkida, et määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimene lõik reguleerib küll võimalikku segiajamist toiduainega, kuid ei sea selles ette nähtud keeldu sõltuvusse ohu olemasolust kõnealuse aine või segu allaneelamise korral, vaid selle eesmärk on üldiselt vältida sellisest segiajamisest tulenevat igasugust ohtlikku kokkupuudet kemikaalidega.

111 Võttes nimelt arvesse määrusega nr 1272/2008 taotletavat eesmärki tagada inimeste tervise kaitse kõrge tase, nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 46, kohaldatakse selle määruse artikli 35 lõike 2 esimeses lõigus ette nähtud kaitset igasuguste kahjulike tagajärgede suhtes, mis võivad tekkida tarbija kokkupuutel ohtliku tootega, sealhulgas silmade ärrituse suhtes.

112 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb viiendale küsimusele vastata, et määruse nr 1272/2008 artikli 35 lõike 2 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et selle hindamisel, kas ohtliku aine või segu pakend vastab selles sättes ette nähtud nõuetele, ei ole määrava tähtsusega ei ohuklass ega -kategooria, kuhu see aine või segu kuulub, ega nendega seotud konkreetne risk.

Kohtukulud

113 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse sama kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kaheksas koda) otsustab:

1. **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (komisjoni 5. detsembri 2014. aasta määrusega**

(EL) nr 1297/2014 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2024. aasta määrusega (EL) 2024/2865 muudetud redaktsioonis), artikli 35 lõike 2 esimest lõiku

tuleb tõlgendada nii, et selle hindamine, kas elanikkonnale tarnitava ohtliku aine või segu pakendite esitusviis või kujundus, mis on sarnane eelkõige toiduainete jaoks kasutatavatega, eksitab tarbijaid selle sätte tähenduses:

- **peab toimuma juhtumipõhiselt, võttes arvesse pakendi üldist välimust ja eelkõige selle objektiivseid omadusi, nagu pakendi kuju, suurus, maht, disain, värv, märgistus, koostismaterjal, tekstuur ja lõhn, või mõne selle elemendi või kõigi nende elementide kombinatsioon;**

- **ei tähenda, et määrava elemendina tuleb arvesse võtta turvaelemente, mis on kinnitatud ohtliku aine või segu pakenditele ja mille eesmärk on eristada neid toiduainepakenditest, kui need elemendid ei jää terveks kogu sellise aine või segu pakendi kasutusaja jooksul.**

2. **Määruse nr 1272/2008 (määrusega nr 1297/2014 ja määrusega 2024/2865 muudetud redaktsioonis) artikli 35 lõike 2 esimest lõiku**

tuleb tõlgendada nii, et

ohtliku aine või segu pakendi ja toiduainete jaoks kasutatava pakendi esitusviisi või kujunduse sarnasuse hindamisel ohtlike ainete ja segude märgistamist ja pakendamist käsitlevate ühtlustatud eeskirjade alusel võivad liikmesriigi pädevad asutused võtta arvesse asjaolusid, mis on omased riigisisesele turule, kus asjaomast toodet turustatakse, ilma et oleks tingimata vaja uurida, kas seda esitusviisi või kujundust peetakse eksitavaks ka teistes liikmesriikides, mille territooriumil seda toodet turustatakse.

3. **Määruse nr 1272/2008 (määrusega nr 1297/2014 ja määrusega 2024/2865 muudetud redaktsioonis) artikli 35 lõike 2 esimest lõiku**

tuleb tõlgendada nii, et

mõiste „tarbija“ selle sätte tähenduses hõlmab nii piisavalt informeeritud, mõistlikult tähelepanelikku ja arukat keskmist tarbijat kui ka lapsi ja haavatavaid isikuid, kellel võib olla erilisi raskusi ohtliku aine või segu pakendi välimuse tajumisel või hindamisel.

Hinnates ohtliku aine või segu pakendi esitusviisi või kujunduse sarnasust toiduainete jaoks kasutatava pakendi esitusviisi või kujundusega selle sätte tähenduses, mille käigus hinnatakse pakendi üldist välimust, tuleb arvesse võtta nende isikute võimet tajuda selle pakendi omadusi.

4. **Määruse nr 1272/2008 (määrusega nr 1297/2014 ja määrusega 2024/2865 muudetud redaktsioonis) artikli 35 lõike 2 esimest lõiku**

tuleb tõlgendada nii, et

kui tarbijate eksitamise risk loetakse märkimisväärseks, on see piisav järeldamaks, et mainitud sättes ette nähtud nõuded ei ole täidetud, ilma et seejuures oleks määrava tähtsusega niisuguse tõendatud juhtumi esinemine, kus konkreetne ohtliku aine või segu pakend on toiduainepakendiga segi aetud.

5. **Määruse nr 1272/2008 (määrusega nr 1297/2014 ja määrusega 2024/2865 muudetud redaktsioonis) artikli 35 lõike 2 esimest lõiku**

tuleb tõlgendada nii, et

selle hindamisel, kas ohtliku aine või segu pakend vastab selles sättes ette nähtud nõuetele, ei ole määrava tähtsusega ei ohuklass ega -kategooria, kuhu see aine või segu kuulub, ega

nendega seotud konkreetne risk.

Allkirjad

---

* Kohtumenetluse keel: rootsi.